

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/3 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 62.

Brasiovu 21|9 Augustu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Cuventulu de deschidere

alu Escelentiei Sale dlui presiedinte alu Asociatiunei

LADISLAU BASILIU POPP,

cetitu cu ocaseunea adunarei generale dela Sebesiu, tienute in 5—6 Augustu 1872.

(Capetu.)

XX. In adunarea gen. dela Fagarasiu 1871 nu s'a intemplat u ceva mai memorabilu in cea ce privesce dispusetiunile adunariloru gen. cu privire la promovarea scopuriloru Assoc., esceptandu numai conclusulu adusu la propunerea dlui cons. E. Macelariu, cá adica la impartirea stipendioloru se se adauga clausula, ca: „stipendiatii se obléga prin reversu, ca dupa absolvirea studioru voru servi in patria, incatu voru asá postu corespondiatoriu.“

Tóte aceste dispusetiuni si mesuri, dloru, le a luat Asociatiunea resp. adunariile gen. si comitetele ei cu cea mai buna intentiune, precum si cu celu mai curatu zelu de a inaintá prosperarea Asociatiunei; in tóte lucrarile Asociatiunei in totu decursulu aloru 10 ani a domnitu cea mai buna armonia intre membrii Asociatiunei resp. a adunariloru gen. si a comitetului, asia catu abstragundu dela cateva espectoratiuni mai multu de dosu provenite din gelosia confesionale, ca adica la confierea stipendioloru s'ar preferi cutare confesiune, precum de alta parte, ca din veniturile Assoc. se remuneréa ómenii de cutare confesiune — abstragundu dicu dela aceste, cari nici candu nu au patrundu in publicitate, — negresitu pentru ca nu au avutu nici unu temeiu — tóte afacerile Asociatiunei atatu prin adunariile ei gen., catu si prin comitetu s'au stabilitu si efeptuitu in cea mai buna cointielegere si spre multumirea tuturor!

Unu singuru tonu disarmoniosu si potu dice durerosu s'a auditu in decursulu celoru 10 ani, care a turburatu animele celoru binesimtitori si i a intristatu!

Mi pare reu, dloru, dér' sum silitu se atingu acésta córda disarmoniósa si se sulevezu o cestiune séu causa, pre care -si a enunciatu verdictulu seu adunarea gen. respectiva, sum silitu pentru ca sum datoriu problemei mele ce mi amu propusu, a ve presentá dloru o icóna chiara si fidela a activitátei Asociatiunei, — in tóte direptiunile! — acelu tonu durerosu s'a auditu in adunarea gen. dela Fagarasiu.

Sciti bine, dloru, ca in statutele Assoc. e provediutu (§ 33) cá Asociatiunea se aiba f6i'ea sa periodica.

Dupa siépte ani de dile adunarea gen. (dela Clusiu) decretéza edarea f6i'ei, si cu efeptuirea decisulu insarcinéza comitulu Assoc. Acestuia ei succede a satisface conclusulu adunarei gen. si respective a statutoru Asociatiunei; cu 1-a Ian. 1868 a inceputu a apare f6i'ea Asociatiunei sub numirea „Transilvani'a“. Redactiunea f6i'ei Assoc. dupa § 16 din statutele Assoc. s'a concediutu secretariulu ei primariu dlui G. Baritiu, (care dupa cum credu, eu chiaru cu respectu la acést'a dispusetiune a §-lui 16 s'a alesu la tóte adunariile gen. de secretariu I,

socotindulu cá pre celu mai aptu si mai aplecatu a se cuprinde cu redactarea unei foi). Asociatiunea si cu ea d. Redactoru a trebuitu se crédia, ca membrii Asociatiunei pre temeiu obligatiunei, care li se impune in § 35 a statutoru voru subministrá pentru f6i'ea materialu de ajunsu si corespondiatoriu scopuriloru Asociatiunei, adica nu numai a literaturii, ci si a culturii poporulu romanu, — s'a insielatu inse atatu Asociatiunea, catu si Redactorulu, — acést'a nu a avutu ce redactá, séu numai fórté pucinu, — prin urmare mai ca nici nu a redactatu, ci a totu scrisu si éra scrisu mai singuru singurelu pentru f6i'ea, cá se aiba ce tipari in ea, se nu o dè afara in bianca! Firesce, ca elu a scrisu despre materii si lucruri, la cari s'a prieputu si despre cari a trebuitu se presupuna, ca inteligenti'a romana va trage folosulu spirituale din ele — neabatenduse nici candu la materii, cari nu s'ar tiené de sfer'a activitátei Asociatiunei! ba din contra s'a tienutu strinsu de conclusulu adunarei gen. din Sibiu, dupa care f6i'ea periodica ce va esí pre spesele Asociatiunei are se se ocupe per eminentiam — cu publicarea de documente istorice in originalu si in traductiune.

Precum amu disu Redactorulu nu avea ce redactá, ci elu scriea, — la multi li au placutu scrierile Redactorelui, la unii s'ar vedé, ca nu li au placutu, s'ar paré ca chiaru la aceia, cari nici ca le au cetitu —! Si ce au facutu acuma acei domni carora nu li au placutu materialulu din „Transilvani'a“ séu cari nici ca l'au cetitu? au subministratu dóra ei materialu mai bunu, mai corespondiatoriu scopuriloru Asociatiunei? au facutu dóra propunere, cá se se tiparésca in f6i'ea Asociatiunei materii si lucruri dupa placulu si gustulu loru, din cari se póta trage si ei folosu spirituale; — au dóra au doveditu séu baremu afirmatu, ca Redactorulu a indositu articlii mai corespondiatoriu scopulu foiei si a tiparitu de ai lui de cei fara folosu spirituale? ori ca au facutu motiune si au staruitu, cá se se concrédá redigerea f6i'ei altui redactoriu mai aptu? nemicu dintre tóte aceste, dloru, ci puru si simplu au propusu se incete f6i'ea, se i se ascunda sórele acelu organu alu Asociatiunei, care de o parte este chiamatu a respandi lumina, éra de alt'a a fi unu semnu vederatu despre ecsistinti'a si activitátea Asociatiunei! din motivu, dloru, ca „prin edarea f6i'ei nu numai nu s'a adusu nici unu venitulu fondulu Assoc., ci din contra pre totu anulu deficitu — si pentru ca f6i'ea dupa cum se redigéza de presentu, se citestece pré pucinu si prin urmare nu avemu nici folosu spirituale dela ea“.

Abstragundu, dloru, dela acea, ca intentiunea Assoc. nici candu nu au potutu fi a edá o f6i'ea cá se speculeze la venitu si folosu in bani, pentru ca Assoc. nu e institutu de specula in bani, — déca domni propunetori intr'adeveru au fostu de parere, ca f6i'ea nu se redige bine, — ca nu se trage folosu spiritualu din ea si ca nu se citestece, óre nu érá mai corespondiatoriu scopulu Asociatiunei cá se propuna si se ni arate midiolócele, cum s'ar puté incungiurá acele rele si a se prefaca f6i'ea Assoc., in acea ce ar' trebui se fia ocupa pararea domnioloru! ér' nu cá se o supprime. Deci se me erte domni aceia, cari s'au incercatu a supprime f6i'ea Asociatiunei, déca voiu crede, ca au fostu in retacire, séu ca me voiu indoi, ca ei au purcesu din zelu

curatu de a inaintá scopurile Asociatiunei — dèceriulu cá astfeliu de incercari se nu se mai faca, astfeliu de tonuri disarmonióse si dureróse se nu se mai audia in midiuloculu nostru!

Vinu acuma, dloru, a ve insirá productele literarie ale membriloru Asociat. cá efluxu alu activitátei Asociatiunei nóstre!

Loculu primu in respectulu acést'a i se cuvine, dloru! secretariulu I alu Asociatiunei dlui G. Baritiu! Pre lunga discursurile sale escelenti dela adun. gen. II despre artele frumóse cu aplecare loru la cerintiele poporulu romanu; dela adunarea gen. a V: „despre sciintiele technice“, despre care se scrie in actele acelei adunari gen., ca „puterea cuvintelor si logic'a argumentelor dlui Baritiu a rapitu cu sene publiculu ascultatoriu; — dela adunare IX: „despre educatiunea femeiloru la natiunea romanésca“, care se termina cu citarea memorabililoru cuvinte a lui Napoleon I.: „Venitoriulu unui copilu este totudéun'a fapt'a mamei sale“, si a lui Aimé-Martin: „Dóuedieci de volumi nu ar' ajunge spre a aduná tóte ecsemplele mari de inriurinti'a mamei, din cate se infaciosiadia memoriei nóstre“ pre lunga aceste, meritulu dlui secretariu I e tesaurulu nationalu ce contieniu aceste dóue volumi grele, — „Transilvani'a“ f6i'ea Asociatiunei in cursu de patru ani — totu feliulu de scrieri si documente esite si trecute prin pén'a neobositulu nostru secretariu I, — totu atatea monumente ale activitátei literarie a lui! si prin elu a Asociatiunei!

Cu productele loru literarie au venitu intru ajutoriu si promovarea scopuriloru Asociatiunei mai incolo urmatorii domni:

La adunarea gen. din Brasiovu deja fericitu in Domnulu prof. si directoru gimn. G. Munteanu cu disertatiunea sa: „despre ortografi'a cu litere si modalitatea purificarei limbei rom.“, totu dela acea adunare marele nostru filologu d. T. Cipariu cu disertatiunea sa „despre limb'a si literatur'a romana“;

totu de atunci protopopulu d. I. Petricu „despre cultur'a vermiloru de metasa“.

Cav. I. Puscariu a substernutu pre lunga unu discursu purcesu din anima curatu romana unu „Album“ séu conscriere a mai multu de 200 famillii nobile romane din Austri'a, oferindulu Asociatiunei, si indatoranduse a lucrá in directiunea acést'a si mai incolo fara pregetu.

La adunarea gen. din Blasiu vicariulu gr. cat. d. I. Antonelli despre „poporulu romanu in constitutiune“.

La adunarea gen. din Hatiegu protopopu I. V. Rusu „despre romanii din Daci'a aureliana de pre tempulu imp. Aurelianu pana la subjugarea loru prin turci in secululu alu XV“.

La adunarea gen. din Abrudu d. can. Tim. Cipariu „despre tablele cerate“.

D. adv. I. Gozmanu „insemnari din dreptulu romanu“.

D. vic. I. Antonelli „poporulu romanu in constitutiune“ cá continuare la discursulu tienutu la adunarea III si D.

Dr. Iosifu Hodosiu totu atunci cu disertatiunea sa „despre istori'a dreptulu romanu“.

La adunarea gen. din Alb'a Iulia d. T. Cipariu „despre ortografi'a si principiulu etimologicu“.

D. Dr. Hodosiu despre „istoria literaturii italiene“.

D. protop. I. V. Rusu despre „moravurile, datinele si referintele sociale ale vechilor romani in generalu“.

D. adv. Ar. Densusianu cu disertatiunea sa „studii asupra poesiei populare romane“.

La adunarea gen. din Clusiu d. secr. gov. Lad. Vajda „despre crescerea tinerimeii si despre midiulocele, prin cari s'ar pute impedea seracirea poporului romanu“.

D. prof. Iustinu Popfii cu disertatiunea sa „o privire fugitiva preste literatur'a romana si lips'a unei istorie critice a literaturii romane“.

D. adv. Dr. Tincu „despre economi'a nationale“.

La adunarea gen. din Gherla d. Iustinu Popfii „memori'a lui Andreiu Muresianu“.

D. Ios. Vulcanu „geniulu natiunii“.

D. Ios. Popu „ocupatiunile primitive ale omenilor si primele inventiuni cu vreo cateva deductiuni la poporulu romanu“.

D. Lad. Vajda cu disertatiunea sa „cateva cuvinte despre necesitatea de a da expresiune solemna a recunoscintei pentru fundatorii de scole etc. si de a conlucra spre redicarea starii materiali a poporului etc.“, disertatiune dupa cum ne spune protocolulu acelei adunari „ascultata cu mare atentiune si primita in mare parte cu strigari sgomotoase de „se traiasca“.

La adunarea gen. din Siomcut'a mare d. protop. I. V. Rusu „despre necesitatea de a ni studia istoria patriei, din punctu de vedere nat.“.

D. Iosf. Vulcanu „despre poezi'a populara seu poporulu romanu in poezi'a sa“.

D. Alex. Buda „despre educatiunea populara“.

D. Iust. Popfii „despre limba ca conservatoria a nationalitatii“.

La adunarea gen. din Naseudu d. I. C. Dragescu „femei'a studiata din punctu de vedere morale“.

D. Ios. Vulcanu despre „cantecele hajducesci“.

D. Iust. Popfii „necesitatea culturii nationale“ si

D. capitani c. r. Franc. Mihailasiu „paralele limbistice intre dialectele romane apusene si dialectulu romanu orientala“, cari 2 disertatiuni din urma inse din lips'a timpului nu s'au fostu cetitu in adunare, nici ca s'au tiparitu pana acuma.

In urma la adunarea gen. din Fagarasiu d. Dr. Nic. Popu „despre music'a vocale“.

D. prof. I. Popescu „despre cultur'a poporului“.

D. vicariu I. Antonelli: „Monografi'a Fagarasiului“.

D. Ioane D. Petrascu „despre educatiunea poporului“.

Toate aceste disertatiuni seu discursuri pline de reminiscenii nationale si de inaltaturi si animare la totu ce e nationalu romanu — au fostu in toate adunarile gen. ascultate totu deun'a cu cea mai incordata atentiune si intrerupte seu urmate de aplause entusiastice —.

Prin productele loru literarie au mai acursu intru promovarea scopurilor Asociatiunii dnii si fratii nostri:

Stefanu Popu prof. preparand.

Sim. Mihali prof. gimn.

Dr. Paulu Vasiciu insp. scol.

D. Ieronimu Baritiu.

D. Dr. Aureliu Brote.

D. Ioane Antonelli.

D. I. V. Barcianu.

D. A. P. Alexi.

D. Teod. Rosiu.

D. G. Vintila.

D. sergentulu Criste — 11

la numeru, asia dera din inteligentia cea numeroasa a natiunii nostre numai 11 insi s'au aflatu, cari au subministratu pentru foiea Asoc. materialu de redactatu!

Aceste sunt, stralucita adunare generale! rezultatele materiali si intelectuali ale Asociatiunii p.

lit. rom. si cult. pop. rom. rezultate, ddloru, de totu frumoase si imbucuratoie, decatu cari mai bune mai alesu cu privire la dis'a latina „omne initium durum“ nici ca amu potutu spera.

Decatu toate aceste rezultate suntu inse alte rezultate si mai mari ale activitatii Asociatiunii, rezultatele morali, ddloru! rezultate atatu de frumoase si mari, catu nu incapu in ramele seu cadrulu iconic, care -mi amu propusu a vi o present'a despre activitatea Asociatiunii! Asociatiunea destepa, nutresce si conserva simtiulu nationale; scutesce, cultiva si conserva limb'a si prin acesta ecistintia nationale, — prin insocirea nostra documentamu, ca suntemu demni urmatori ai strabanilor nostri despre cari scrie Bonfiniu, ca „s'au vedutu a se lupta mai multu pentru limba decatu pentru vietia, — adica mai multu pentru ecistintia nationale decatu individuale — Asociatiunea redica si inaltia reputatiunea nationale — cea caduuta inaintea strainilor; — in fine Asociatiunea face ca pana candu in cele politice suntemu desbinati si in parte inversunati unii in contra altor'a — asia dicundu pana la cutite, — pana candu in cele confesionali suntemu sfasiati si instrainati de catra olalta pana la ura nedumerita — aici ddloru, aici la sinulu maicei nostre, unde ascutitele sagetiloru invidiei s'au tempitu, — unde veninulu urei s'a lapedatu afara, aici totu cu acele cuvinte dulci romane ne indulcimu, toti suntemu frati, toti mergemu pre aceeaasi cale toti intr'o cointielegere fratieasca, ca unu trupu si unu sufletu facemu pasi inainte in litetatura si cultura! asia legati intru legaturile unitatei nationale vomu ajunge, ddloru, la portulu, la limanulu doritu, la care tindemu prin sprijinirea Asociatiunii!

Salutandu-ve, ddloru, cu unu sinceru: bine ati venit, amu onore a dechiar'a adunarea gen. XII de deschisa. —

„P. Ll.“ despre invoiela cu romanii transilvani.

Amu panditu inadinsu, se vedemu cu ce frunte voru esi in publicu foile straine facia cu punctele de impacatiune publicate in „Patria“. Amu cetitu in guvernamentalulu „Kol. Koz.“ unu feliu de satirisare a numiteloru puncte, preste care se asiedia capaculu, ca nu mai face lipsa a mai experimenta in partile transilvane si „Patria“ ca si altii, cari ambia sforaindu pentru reintorcerea starii vechi a Ardélului, se-si puna poft'a in cui, pentruca nime nu -si va cauta scaparea in impartirea statului maghiaru s. a. ca cum cineva ar' cauta asia ceva. „Osten“ si „Reforma“ dlui Schuselka vorbescu la dreptate cumpanindu seriosu neajunsele puncteloru cestionate facia cu ecuitatea si dreptatea cauzei.

Acum vine of. „P. Lloyd“ si vorbesce asia: „Ungari'a are desclinit'a fortuna a da ospitiu in midiuloclu ei la unu numeru marisoru de rase de popore interesante. Ele toate ne suntu placute si pretiuite, pana candu ele intre marginile legeri nisuescu la lucruri nationale posibili si anumitu pana candu prin zelosa cultivare de sene si munca sdra-vana se nisuescu a-si inainta cultur'a loru propria si cultur'a intregii patrie. Pe terenulu acesta voru afla totu deun'a aplausulu, incuragiarea si sprijinulu nostru.

Alta facia inse ia lucrulu, indata ce diversele nationalitati esu inainte cu pretensiuni catra statu, cari suntu calificate a periclita unitatea statului, a amenintia pacea publica, a vatama egalea indreptate a civiloru si a crea stari exceptionali, cari se puna pedeca la desvoltarea culturale paciuita si la consolidarea politica a Ungariei.

In casulu acesta nu putemu decatu se le mustramu cu deseversire si se le reieptamu, si nationalitatile, cari lucra astfelu, trebuie se fia pregatite, ca majoritatea precumpanitoria a poporimeii unguresci va dobori cu constantia si taria astfelu de tendentie separatistice.

Aceste sentintie -si afla aplicarea in toate partile, ne esceptandu nici pe natiunea nostra sora croata; ele totusi in prim'a linia privescu pe acei agitatori nationali in sudulu Ungariei si in Transilvania, cari nu obosescu a impinge pre connatiunii loru intr'o relatiune straina, dusmana in contra intereseloru si trebuinteloru patriei, si ponendu nesce pretensiuni fara mesura, provoca conflicte,

care facu imposibile in florirea prosperitatei publice.

„Intre acesti agitatori se cuvine primatulu conducatorilor serbi; totusi si concetatanii nostri romani au destui in midiuloclu seu, cari rivalisaza cu unu Miletics, Subotics si consorti pentru primatulu gloriei si de aceea se incorda a procede pe asemenea cale.“

Aici vorbesce despre desteptarea poporului si caderea dlui Babesiu la alegeri, despre activistii si passivistii transilvani si se mira, ca tocma „Patria“ organulu activistiloru si guvernamentalu vine cu o scornitura colosala; apoi enumera punctele ei de impacare. —

Mai numesce cele publicate de „Patria“ o gluma din carnaval, pentruca dice, „amu vre se cunosemu pe acelu presedinte de ministri si pe acelu regimu ungurescu, care cutedia a introduce asemeni negotiari cu una nationalitate pe acesta base si care cutedia a le accepta cu asemeni rezultate! Mai incolo numesce totulu unu planu apocrifu de invoiere alu „Patriei“, si „afia in elu numai mesur'a pretensiuniloru romaniloru transilvani amici regimului si invoierei, pe cari se aflara indreptatiti ale propune facia cu statulu ungurescu“, si numai din acestu punctu de vedere ia in atentiune espectoratiunile „Patriei“ (va se dica, ca n'au esitu dela regimu, ci numai dela activisti dupa of. „P. Ll.“).

La punct. primu apoi observa „P. Ll.“, ca cum patira cheii inainte cu unu anu, nu altfelu se pote templa romaniloru transilvani; pentru ca de unde -si ia romanii si numai umbr'a de dreptu ca se vre a lua la judecata una lege fundamentale a monarchiei? Ar' fi curiosu, candu legislativ'a ung. dupa crearea unei legi fundamentale de statu ar' fi silita se cera dela diversele congrese: serbu, romanu, slavacu etc. cu umilintia, ca se se indure a o recunoasca.

La p. 2, ca romanii se se proclame in congresu de a 4 natiune si apoi se primisca uniunea, relaga pe „Patria“ la legile din 1848/9, la artic. 7 1847/8 din Posioniu, la art. 1: 1848 cu egala indreptare relegiosa a tuturor nationalitatiloru Transilvaniei si apoi la art. 43 1868, apoi: „Ce vre eu cu a 4 natiune a Transilvaniei? Unde suntu celelalte 3? si armenii, rutenii (?) scl. locuitori ai Transilvaniei se fia fara dreptu politicu seu a 5, a 6-a natiune cu privilegii politice (ho!) Si pe ce base legale se radima congresulu nationalu romanu?“ Aici face ridiculi pe Patriisti, ca vreau a vendica congresulu nationale „dreptulu de a sanctiona supletorie uniunea legale din 1848 si aici le vede „P. Ll.“ unghile federalismului nationale, de care lu prinde ametiel'a. —

In privintia revisiunii legeri de limba si de alegere, dice, ca se se faca in diet'a din Pest'a propuneri si se voru discuta, ca si in privintia legeri municipale si comunali; der' da consiliu romaniloru, ca se se folosasca, de marile (!) concesii ale legeri pe intrecute, spre a cresce poporulu romanu la lucru de cultura in „beserica, scola si comuna“, apoi cultur'a i va deschide si pe terenulu politicu campu de activitate, der' dice nu se invoiesce la o lege de alegere negurosa, care prin monstruositatea cuprinsului ei (5 fl. censu) i ar' misca musculi de risu. . . Cultur'a nu se pote strapuna, ci numai prin lucru se pote castiga. „Nu se culegu smochine de pe spini.“ Spresione judanasca acesta din urma, pe care o respingemu ca insulta! —

In fine indesa mesur'a celoru dise asia: „De almintrenea amu da de rumegatu, ca Ungari'a fara a comite una sinucidere nu pote concede nici unu feliu de autonomia nationale; avemu prea deajunsu cu cercarea in Croati'a, si in adeveru nu ne gadele a reinnoi aceste-si experimente in Transilvania ori altu undeva. Pana candu nationalitatile tienu totu numai interesele loru inaintea ochiloru si facia cu statulu vinu ca pretendietori straini, nu pote fi vorba de vreo cointielegere. Antaiu vine statulu si interesulu generale alu natiunii politice a Ungariei si numai atunci pretensiunile indreptatite ale singuriteloru nationalitati, care nu le denegamu (!). Acesta se-si insemne si romanii „Patriei“, pe care in fine o svaduimu, ca de aci incolo se cruti pe cetitorii sei de astfelu de scornituri diurnalistice atatu de colosale.“

Acesta vorba nu e noua, e totu cerculu viciosu alu suprematiei maghiare; natiunea politica a Ungariei suntu toate nationalitatile ei perfectu egal indreptatite, er' nu numai natiunea maghiara, care a eschisu pe celelalte, supuindule prin legi la gratia vointei ei. Nu se facu pretensiuni in contra statului comunu nu, ci in contra volniciei na-

tiunei nu ungare, ci numai maghiare, care cu eschiderea celorlalte nationalitati s'a lungitu, că cum numai ea singura ar' constitui tota natiunea politica a Ungariei si Transilvaniei. Aici se afla base la pretensiuni destule de lata. „Inter dominum et servum nulla amicitia est, et in pace belli jura servantur“ nu i asia? Dér' lasamu se raspunda „Patria“. —

Orestia 11 Aug. 1872.

Alegerea a doi deputati pentru diet'a din Pest'a tiena in 9 si 10 l. c. s'a finitu si aici.

Concetatiunii nostri maghiari si sasi, facundu compromis, alésera pre Béla Wodianer din partea maghiarilor si Josef Schuller inspectore din partea sasilor — celu d'antai cu 248, alu doilea cu 244 voturi, ambi guvernementali.

Dupre listele comisiunilor inscrietorie se arata una suma de 830 alegatori, dintre cari romanii se afla cu majoritatea absoluta de 500, pre candu restulu de 330 suntu sasi si maghiarii din opidu si scaunu.

Si deca ati fostu securi in majoritate, de ce nu ati alesu? ni se va pune intrebarea, póte din mai multe parti.

Presupunu, ca amu fi candidat 2 romani si ca amu fi condusu toti alegatorii indreptatiti la urna de votisare, — intrebu inse cu seriozitate pe inteligenti'a din acestu opidu si scaunu: ca potutu ar' fi garanta pentru toti alegatorii, ca nu se voru corupe din partea contraria? nu credu, ca multi ne ar' fi potutu promite acest'a garantia.

Numai spre a retiené dela urna pre cei 42 alegatori din comun'a Pricasu, va sci onor. inteligentia, catu trebue se asude, ca-ci aceia primisera mita considerabila prin notariulu comunalu (Solniczki poleacu veneticu) cugetandu, ca prin primirea baniloru suntu obligati a da votulu celui, pentru care fura corupti, ba si biletele le aveau cu numele mentionatiloru deputati alesi. — Numai cu splicari, vorbe serióse si apromisiuni, „ca nu i póte nime inprocesua“ pentru sumele deja primite, succese bravei inteligentie a i reintórce dela urna, la care erau resoluti a participa.

Nu incape indoiéla, ca dlu inspectore Andreiu Gónczy -si va sci chiamarea sa oficiósa cá atare, facia cu notariulu dsale, carele cu plenipotentia densusului s'a falitu, ba escusatu, ca ar' fi coruptu alegatorii — deci asteptamu satisfacere, la din contra ar' cadé o suspitiune dejositória pe dlui cá inspectore.

Si e intrebare, ca nu ar' fi întrebuintiatu acelu Croesus sume mai mari spre corumpere, deca dicea, ca voru vota si romanii? si apoi, dieu, omulu e aplecaveru spre reu!

Lauda inteligentiei, ca -si sciú implini misiunea sa, si se retienú dela alegere, lucrandu dupa conclusulu conferintiei nationale de Alb'a Iulia.

Fórte lesne se potea compromite caus'a pura nationala prin promisiunile vane ale „omulu de legea nóstra“, carele ne promisea ceriulu si pamentulu, deca lu vomu alege; asia d. e. promisea, a dota o scóla inferióra, spitalu ori veri-ce institutu filantropicu. Inse tóte incercarile lui fura desierte, ca-ce inteligenti'a de aici, cá patrioti si conducatori poporului sciura a-si implini misiunea.

Romanii de aici dovedira, ca au caracteru mai firmu decatu maghiarii si sasi, cari primira pe „omulu baniloru“ de candidat si lu si alésera. — Acum astepte fratii sasi si maghiari pana le va face „omulu geschäftului“ in Orestia si banc'a de crutiare ce le promise; inse apromiterile la alegeri nu se facu, cá se se implinésca, ci numai cá se se insiele cu ele. —

E de insemnatu, ca una partita considerabila dintre unguri si sasi au fostu contrari geschäftului inchiatu deja, si lu numescu ei singuri dediositoriu si marsiavu, din care motivu s'au si retienutu vreo 80—90 alegatori dela votisare, nevoindu a se face partasi la vinderea dreptului de alegere. Estora li uramu si conscientia pre viitoriu, si curagiu a poté reintórce pe connationalii loru retaciti.

Toti alegatorii fara esceptiune fura sér'a invitati de catra „omulu banosu“ la o cina in otelulu „Laub“, carele otelieriu cu ocasiunea acésta si facu merite in sfer'a sa cá atare, ca-ce fú in stare a satura atati participantii, si a i le intuneca mintiele cu beuturi spirituóse, — astfelu durá tóta nótea ospetiulu dlui ablegatu rebotezatu — ci de ce nu? ca-ci elu este milionariu, si platesce totu?! —

Aici -si potea face naturalistulu studiale esperimentali despre naturile diverginti ale ómeniloru, ici coleric si inganfanti, cole ambitiosi si laudarosi, dincolo boni vivanti, altii mai seriosi, dér' toti cu

apetitu. Unu tablou astfelu de interesantu nu s'a mai pomenitu in acestu opidu — inse credu, ca nici se va da uitarei, curendu — ca-ce ranele celoru cadiuti de betia, voru dura septemani, ba luni pana se potu érai vindeca.

Óre cugetat'au ospetii, ca beu si manca pe banii acelu domnu cu punga grósa? ori chiaru pe banii loru proprii castigati cu sudóre si storsi póte prin ecsecutiune dela densii, intrebuintiati de regimu — prin argatii lui — in persón'a lui Wodianer? póte ca, deca cugetau unii la acésta, se moderau a contribui la conto gentilomului.

Domniloru cortesii ai lui Wodianer, fórte bine cunoscuti, li gratulamu, ca-ci suntu destri in serviciulu acela, deca poftescu testimonia, li potemu servi si le garantamu, ca ii vomu sci cualificá dupre merite.

Dlu acelu de romanu, carele inca a participatu la cavalcad'a ospetieloru, si a carui nume lu retacemu din modestia acum deocamdata, este provocatu, cá suma care cugeta a o fi mancatu in séra aceea, se o spendeze parintelui Besaraba din Ramosu, se-si capute si cismele, ca -si le va fi ruptu cu agendele lui Wodianer — si cu acésta dta -ti ai corege erórea.

Astfelu a decursu alegerea, fara de a fi fostu nici unu romanu sedusu la urna.

Datorintiele si le implinira romanii acestui opidu si scaunu cá atari, — urmarile inse — vederemo. —

Unu filoromanu cá indreptatitu la alegere.

Naseudu in 8 Aug. 1872.

Multu On. Dle Redactoru!

In Nr. 54 alu „Gazetei Transilvaniei“ s'a publicatu unu articlu din Naseudu cu datulu 15 Iuliu a. c., in care unu corespondente necunoscutu me atacá mai antaiu pre mine si dupa aceea pre domnulu vicariu episcopescu Gregoriu Moisilu pentru alegerea deputatului dietale Ludovicu Ceri advocatu de tíera in Pest'a, in cerculu alegatoriu Monoru-Naseudu, — inculpandu-ne de egoisti, ambitiosi si binelui publicu stricatori.

Nefiindu nici un'a nici alt'a incriminare adeverata, venu prin acésta a raspunde la susu citatulu articlu.

Este adeveratu, ca eu amu candidat pre domnulu Ludovicu Ceri de deputatu pentru ciclulu dietale venitoriu, inse unde? cum? si pentru ce? — inaintea edificíului oficiatului, sub ceriulu liberu, in presentia tuturor alegatoriloru, francu si fara reserva cá pre unu barbatu, care a lucratu fórte multu pentru binele tuturoru 44 comune fóste granitiarie din acestu districtu, cá pre unu barbatu, care a justificatu prea deplinu increderea pusa in densulu*).

Asia domnulu meu, nu amu amblatu nici eu nici domnulu vicariu cortesindu pentru domnulu Ceri in intielesulu domnitale; fiindu de un'a parte nu aveamu lipsa de asia cortesire, ér' de alt'a nu suntemu de aceia, de cari te nevoiesci a ne colorí.

Si aceea este adeveratu, ca toti cati au alesu pre domnulu Ceri suntu bine disciplinati, acést'a insusire documentéza, ca au sciutu ce facu, candu au pasitu la alegere, pasindu in unu modu, carele face pre fiacare demnu unei fiintie rationale.

Se póte óre? ca unu barbatu amblatu in scól'a vietiei practice, vediendu si simtiendu binele, ce provine din ascultarea vorbeloru de mai inainte a unuia, in casu asemenea se nu mai voiésca a sci de elu.

Acést'a unu granitiariu romanu nu o va face nici odata, multiamita lui Dumnedieu! nu este nici unulu între alegatorii domnului Ceri**).

Fara disciplina nu platesce omulu doi potori, uitate numai in gjarulu domnitale, si vedi ca unde a ajunsu natiunea romana din Transilvania; — unii suntu activistii, — altii passivisti, — altii nationali democrati in intielesulu loru pana la alta ocasiune, — altii mai scia tatalu celu cerescu, ca ce. Si acestia numai de acolo, ca toti voru se gu-

*) Dér' pentru caus'a nationala politica a justificatu increderea natiunei cu unu singuru cuventu? Facia cu interesulu generale nationale particularismulu materiale trebue se se abnege. Er-tati-mi convictiunea mea nefrangibile. — Red.

**) A castigatu d. Ceri cá deputatu prin legislativa, or' numai cá advocatu prin staruintia privata? Distinge, ca acésta o potea face si cá advocatu. Vomu vedé, cum va justifica si increderea natiunei, nu numai a particulariloru si in diet'a viitória. — Red.

vernéza (?), toti a trece de ómeni mari si martiri, batjocurindu pre aceia, pre cari ei insusi si i au alesu de conducatori in afacerile politice ale natiunei romane — buna óra cum faci si domniata cu domnulu vicariu, glorificandu pre domnu vice-protopopu Tanco din St. Georgiu, ale carui merite pentru natiune necum Transilvani'a, da nici districtulu acést'a nu le scia — din caus'a, ca nu suntu.

Eu, domnulu meu, nu amu întrebuintiatu vorbe apucatórie, nici bani, nici beuturi, cá se insielu pre alegatorii, ce se tienu de partit'a mea — nu! Fiinduca astfelu de manevre le despiciézu de totu; — alegatorii mei cum au venitu asia s'au dusu, cu sufletu curatu, anima romana si tredi (!) de totu.

Din teneretiele mele amu servitu in acestu districtu, cu pucina intrerumpere; inse pana de unu tempu incóce nu s'au aflatu nimenea a me calumniá.

Cu tóte acestea poti fi inse securu, ca nici domniata nici aseclii dtale nu veti fi in stare a efectui ce, voiti, fiinduca adeverulu si dreptatea nu potu perí.

Viitoriulu va aratá, cá cine din noi, celi defaimati séu defaimatoriulu suntu si au fostu barbati, cari considerandu interesele acestui districtu romanu au facutu pasulu celu nimeritu (?), si facundulu, — cu ce succesu.

Cá se se véda, ca pre cine amu alesu de ablegatu dietale, catu de curundu va urmá si program'a aceluia. —

Nicolae Besanu m/p.,
protonotariu distr. si alegatoriu.

Cronica esterna.

ROMANIA. Bucuresci 5/17 Aug. Cu datulu acesta primimu tocma acum unu comunicatu despre facendele **Societatei academice romane**, care fiindu cam lungu, nu lu potemu insera, decatu in Nr. viit. Pana atunci ne bucuramu, ca in 2/14 au fostu membrii deajunsu si deschidenduse sesiunea se dederu repórtele delegationali, din cari vedemu, ca pana la finea lui Iuliu au intratu la societatea academica 17 manuscripte din traducerile clasiciloru, cari se voru supune recensiei academice. Din dictionariu si glosariu 35 cóle s. a. cum vomu vedé.

„Monitorulu raspunde, ca din repórtele ce s'au primitu la min. de esterne, agentulu Romaniei Vacaescu la banchetulu ce i s'a datu de principele Muntenegrului in toastu n'a vorbitu între urari si pentru emanciparea natiuniloru din orientu. —

D. maioru Papazoglu a scosu la lumina planulu Bucuresciloru, cart'a generale tieriei a istorica, politica si comerciale cu tóte calile ferate, costa 4 lei noi.

Concursu importantu publica min. agricult. de com. si lucrarii publice pentru elevi, cari voru a invetia la scól'a de poduri si sosiele (durmuri), cari primescu cate 74 lei pe luna, pana la finitul cursului, de lucrari de ingineria, architectura, care dura pe 3 ani dela 1 Oct. pana in Maiu, candu se aplica elevii la pracse pelunga ingineri chefi, si numai 6 ani suntu obligati a servi statulu pentru stipendiu. Concursulu e cu terminulu pana la 15 Sept. a. c. Petitiunile se tramitu la min. de agricultura. Precunoscintie arithmetice si matematice pana fi ecuatiunile, geometria, planimetria si fisica, incatu numai cei bine absoluti din gimn. inf. potu concure deca sci si desemnulu. —

Parisu 15 Augustu. In comisiunea de permanencia ministrulu de interne a datu esplicarile cele mai asecuratórie in privint'a linistei ce domnesce in tíera si a silintieloru guvernului de a apará principiile conservatórie.

„Le Courier française“ dice, ca statulu maiore germanu a adresatu lui Bismark unu memorandu, in care declara, ca posesiunea Belfortului este indispensabile securitatei Germaniei, si cere se se oferésca Franciei o compensatiune in altu punctu.

Parisu 15 Augustu. Thiers, dupa consiliulu ministeriului, a primitu pe Djemil-Pasia noulu solu turcescu.

Thiers catra regele Spaniei:

„Versailles, 2 Augustu 1872.

Sire, aflandu despre venirea Maiestatei Vóstre langa fruntariile nóstre, amu insarcinatu pe gene-

rarele comandante de divisiune și pe prefectulu departamentului Basses-Pyrénées, cari amendoi -și au implinitu detóriele, a veni in augusta-ve presentia și a ve exprime vi'a simpatia ce amu simtitu pentru Maiestatea Vóstra și pentru Maiestatea Sa regin'a, la scirea ce ati fostu espusi celui mai infamtu atentatu, pe care l'ati infruntatu cu celu mai nobile curagiu. Cum se intempla adesea, crim'a a consolidatu puterea ce vrea se distruga, si autorii ei au reesitu numai se provóce din partea lealei natiuni spaniole noue probe de respectu și de devotamentu catra Maiestatea Vóstra și Maiestatea Sa regin'a. Catu despre noi, cari suntemu vecinii și amicii sinceri ai poporului spaniolu, simtimu totudéun'a celu mai viu interesu pentru evenimentele ce potu influentiá destinele sale, cari, nu incetamu a sperá, voru fi fericite și mari. Rogu pe Maiestatea Vóstra se primésca asigurarea renouita a profundului meu respectu. —

A. Thiers."

Guvernulu francesu a instituitu de curendu unu comitetu de aparare, cumpusu de oficii generali. Una circularia a ministrului de resbelu prescrie crearea in fiacare departamentu de sub-comitete pentru aparare, insarcinate a studiá circumscriptiunile loru respective din punctulu de vedere militariu, și ale caroru lucrari se voru centralisá la comitetulu din Parisu. Ministrulu de resbelu a mai formulatu și comisiuni de oficii de tóte armele, alesi dintre cei mai instruiti și din cei mai severi, spre a dá concursulu loru comisiunei parlamentarie, care are se faca o ancheta asupra materialelor armatei și fortaretielor. —

Madridu 5 Aug. sér'a. „Imparcial“ spune, ca dela inceputulu campaniei, s'au ucisu la Cub'a in diferite lupte 13.600 insurginti, 43.500 au fostu facuti prisionari și 69.640 s'au supusu de bunavóia. Trupele au luat 4819 arme de focu, 3259 arme albe și 9921 cai. —

Londonu 16 Augustu. „Standard“ publica o depesia din Parisu, in care se dice, ca Germani'a și Rusi'a ar' avé intentiunea, la intalnirea dela Berlinu, a propune unu congresu europénu pentru a sanționá schimbarile teritoriale din Franci'a, ocuparea Romei și reviziunea tractatului din Parisu.

New-York 15 Augustu. Din Mexicu se anuncia, ca Diaz, siefulu principale alu insurgentiloru, a primitu armistitiulu. Tiér'a este cu deserversire pacifica. —

Varietati.

Unu pasia turcescu privilegiatu in Brasiovu.

Nu va fi de prisosu, ba chiaru necesariu, cá prin politica mai inalta, cu carea se ocupa acum Gazeta, se se mai strecore și cate o scire despre cele ce se intempla nemidiulocitu in pregiurulu nostru.

Cu permisiunea Dtale Dle Redactoru și fara superare aratu, ca astadi deminétiá inainte de 7 óre in absentia mea se pomenesce soci'a mea Marin'a, in spaim'a copiiloru, ca unu servitoru dela magistratulu resp. politi'a locale anume Marosi, unu omoi cu barba rosia catu o ciuha, dimpreuna cu unulu anume Ioane Stirbea argatu séu arnautu de ai dlui Zell, speculantu de aici cunoscutu de celu mai ingamfatu sasu, vine, si cu forti'a o taraieste la politi'a locale. In zadaru remonstrariile socii mele, in zadaru sbieretele infricatiloru și ingroditiiloru copii!

Soci'a mea fú pusa la popreala, și numai dupa intevenirea unui advocatu fú la 9 1/2 óre eliberata. Intrebatu dlui comisariu de politia pentru ce fú inchisa, nu sciú se dè respunsu, asemenea nu sciú nici domnulu direttore de politia. In urm'a cercetarei se constata, ca pasia Brasiovilu, susu numitulu Zell a ordonatu servitorelui de politia a aduce și a pune la umbra pre soci'a mea, din cauza ca dens'a nu a voitu sei lucre dlui pasia sasescu de geaba in spelatórea sa de lana.

Totu acestu Zell inainte cu vreo cateva dile a adusu totu cu ajutoriulu numitulu politistu o

alta femeia romana, anume Soric'a lui Georgie Stinghe din Scheiu, carea asemenea s'a contrariatu a face dlui pasia robote in curtea sa, o a maltratatu pana biat'a femeia a caditu sdrobíta la pamentu și se dice, ca in urm'a bataiei a si abordatu.

Atragundu atentiunea on. judecatoriu cercuale asupra acestoru lucruri, cari nu prea mirósa a „misiune civilizatórie in orientu“, ci mai multu a „pasiismu orientalu“ strecuratu din vremile cele bune ale sasiloru, candu erau ei paratori, parati și judecatori, candu la pofi'a unui burger sasu, romanulu erá trasu in temnitia și chiaru in tiépa.

Mai deunadi facea scandalulu iadului „Kronst. Ztg.“, ca doi romani chefuiti din Scheiu avusera unu atacu cu unu vapsitoriu neromanu, striga „Gewalt“, ce va dice „Kronst.“ la volniciele de susu comise cu ajutoriulu politiei? Sperandu a-mi primi la reclam'a facuta satisfaciune me subscriu

Nedelcu Bidu, cafegiu.

Multiamita publica. Onor. delegatiune esmisa de academi'a romana de scientie din Bucuresci pentru edarea dictionariului și glosariului limbei romane darui la rogarea subscriului comitetu pentru scólele centrale din fostulu regimentu romanu I de granitia 22 de ecemplaria din amintitulu dictionariu și glosariu cu pretiulu de diu-metate.

Considerandu insemnatarea cea mare a acestui opu pentru o tractare mai rationale a limbei materne in scólele nóstre poporale, subscriulu comitetu -și implinesce numai o datoria placuta, candu vine spre a exprime onor. delegatiuni in numele invetiatoriloru și invetiaceiloru dela scólele supuse conducerei sale pentru acésta generositate multiamit'a sa cea mai sincera și cordiale.

Sibiiu, 10 Augustu 1872.

Comitetulu administrativu alu fondului scolasticu alu fostiloru granitarii din regimentulu romanu I.

Br. Davidu Ursu m/p.,
presiedinte.

Anunčiu literariu. „Geografi'a regatului Ungari'a“, compusa de Demetriu Varna preutu și profesoru la scól'a principale romana din Lapusiulu ungurescu — M.-Lápos — Transilvani'a pentru folosulu scóleloru elementarie poporale romane, dupa metod'a cea mai nóua (care inse se póte folosi și in scólele superioare și preparandiale) a esitu de sub tipariu și se póte prenumera la autoru in M. Lápos cu 30 cr. unu ecemplariu. Pretiulu de bolta va fi 35 cr. v. a.

Pentru domni, cari au binevoitu a se prenumera la acésta geografia s'a inceputu deja speduirea. M. Lapos 12 Augustu 1872.

Demetriu Varna m/p.,
v.-prot. suróg. și prof.

Avemu convincerea, ca opsiorul de susu neaperatu necesariu la institutiune va justifica asteptarile atatu ale prenumerantiloru, catu și ale altoru comparatori; fiinduca s'a compusu cu multa grigia de a inlesni cunoscenti'a geografica. Dela sprijinulu publicului va depinde incuragiarea d. autoru la edarea și a geografiei tuturoru partiloru lumei. Opsiorulu consta din 88 pagine dese și totusi i a inlesnitu autorulu procurarea numai cu

35 cr. Se incuragiamu munc'a celoru resoluti la ea! —

Insciintlare. Ecsamenele de calificatiunea invetiatoriloru de tómana se voru tiené in preparandi'a regia de statu pentru invetiatori in Dev'a (comitatulu Hunedórei) in 23 Septembre a. c. și in dilele urmatórie, cari se voru tiené in limb'a romana séu maghiara.

Despre acésta incunoscentiediu pe toti candidatii de invetiatori, cari voru volí a se supune la acestu riguros, cu aceea observare, cá se -mi trimita petitiunile loru provideute cu atestatu baptis-male, — cu celu despre absolvirea studiiloru, — despre ocupatiunile loru de pana acuma, precum și despre portarea loru morala, celu multu pana in 9 Septembre a. c., ca-ci aceea, cari i se voru insinuá mai tardiu nu se potu admite in sensulu prescrieloru sustatórie la depunerea ecsamenului mai susu mentionatu.

Dev'a in 15 Augustu 1872.

Iuliu D. Bárdosi m/p.,
insp. r. scol.

Post'a mai nóua. In Croati'a au devenitu lucrurile incurcate, nationalii nu voru a fi calariti cu pintenii din Pest'a și adi e vorba numai de disolverea dietei; ur'a cea vechia se reinnoesce.

La congresulu serbescu se afla alesi 73 nationali și numai 6 moderati.

Serbarea ocuparei tronului principelui Milanu din Serbi'a cá maiorenu, defipta pe 22 Augustu va fi colosala; cu tóte popririle din Pest'a slavii austro-maghiari totu voru fi reprezentati, din Prag'a e alesu și Dr. Rieger. In 23 va tiené princ. mu-stra ostasiésca.

Intelnirei monarhiloru, care coincide tocma cu decursulu a 100 mii dela impartirea Poloniei, se ascrie mare importantia; unii voru a sci, ca acolo se va decide si reocuparea tronului Franciei prin dinasti'a Napoleonina, afara de recunoscerea unitatiloru italiene și germane; dér' in contra internationalii și a republicanismului se voru face a buna séma dispositiuni de aliantie. —

Cursurile

la bursa in 20 Aug. 1872 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 26	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8 ” 73	” ”
Augsburg	—	—	108 ” 25	” ”
Londonu	—	—	110 ” —	” ”
Imprumutulu nationalu	—	—	66 ” 40	” ”
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	71 ” 70	” ”
Obligatiunile rurale ungare	—	—	81 ” 25	” ”
” ” temesiane	—	—	81 ” 25	” ”
” ” transilvane	—	—	79 ” 75	” ”
” ” croato-slav.	—	—	82 ” 75	” ”
Actiunile banței	—	—	881 ” —	” ”
” creditului	—	—	339 ” 60	” ”

PRAFURILE purgative gazóse dela Elöpaták

cuprindu in sine partile constitutive solvetitórie ale apei minerale renumite dela Valcele (Elöpaták) și au in sine tóta puterea vindicatória a aceleia intru unu gradu inaltu.

Efeptu deosebitu arata prafurile acestea la catarhe, slabitiune și spasmsu de stomachu, la slabitiune de mistuire, lipsa de apetitu, in pyrosi (formare preste mesura de acide), la hyperami și inflaturi ale ficatului și splinei, la secretiune si escretiune bolnavitiósa de fere, la inchiegare și concretione de fere, si la galbinare ostinata, cauzate din aceste; nu mai pucinu la mucositatea fiacarui organu alu trupului; la astma (greutate de resuflare) și batatur'a animei, la atonia (slabitiune) și inflatulentia matieloru, la hydropica și la pletora abdominala; cu deosebire la trengi, la catarhe de rinichi, besica și tiav'a udului, la formare de nesipu si de pétra in aceste organe, la catarhe chronice și inflaturi de matrice (matra), la fluensiuni séu pola alba, inclinatiune la motrorhagia, ametiala, congestine catra capu și peptu, la sughitiu ostinat, la hypocondria și hysteria.

Pretiulu unei cutie cu 12 dóse impreuna cu avisulu despre modulu intrebuintiarei este 1 fl. v. a.

Se gasesce in tóte pharmaciele mai renumite, in fiacare comerciu de ape minerale și de specierii mai insemnate.

Depoulu principalu și biroulu de espeditie se afla in Bbrasiovu in apotec'a „la coróna“ a lui Gregoriu Száva.